

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/208/2015
Identifikačné číslo spisu: 4014201024
Dátum vydania rozhodnutia: 27.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4014201024.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členov senátu Mgr. Viliama Pohančenika a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľky: U. O., E., právne zastúpenej: JUDr. Kristína Panasiuková, advokátka, Advokátska kancelária Váššová & Panasiuková, so sídlom Damborského 3, 949 01 Nitra, proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ulica 29. augusta 8, Bratislava, o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sd/311/2014-37 zo dňa 15. júna 2015, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 23Sd/311/2014-37 zo dňa 15. júna 2015 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 02.07.2014 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Odporkyňa j e p o v i n á uhradiť navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania vo výške 222,76 € a to v lehote 30 dní, k rukám právnej zástupkyne navrhovateľky, po právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom č.k. 23Sd/311/2014-37 zo dňa 15.06.2015 potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 02.07.2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie odporcu“), ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 112 ods. 2 a 6 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) odňala navrhovateľke invalidný dôchodok od 10.08.2014, pretože podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Nitra, zo dňa 26.05.2014, nie je od tohto dátumu invalidná, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľka na pojednávaní dňa 15.06.2015 zotrvala na tom, že jej zdravotný stav, ktorý sa podľa nej zhoršuje jej neumožňuje sa riadne uplatniť na trhu práce. Navrhla o opätovné hodnotenie zdravotného stavu.

Krajský súd uviedol, že z obsahu lekárskeho posudku posudkového lekára sociálneho poistenia

Sociálnej poisťovne, pobočky Nitra zo dňa 26.05.2014, 28.10.2014 a 05.05.2015 vyplýva zhodný záver, že u navrhovateľky sa jedná o artériovú hypertenziu II., reziduálnu ľavostrannú hemiparézu, bilaterálnu gonartrozu, lumbalgiu bez radikulopatie, cervikalgiu, angtrumgastritis, somatoformnú poruchu, obezitu. Rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky je artériová hypertenzia II., podľa kapitoly IX, odd. A položka 10 písm. b/, prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. (15-25%), s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vzhľadom na ľahkú cievnu príhodu v hornej hranici 25% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Ostatné zdravotné poruchy boli vyhodnotené ako posudkovo nezávažné.

Krajský súd o predložených posudkoch a ich odbornej úrovni nemal dôvod pochybovať, preto rozhodnutie odporkyne, ktorá vychádzala z týchto posudkov potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie a súčasne si uplatnil právo na náhradu trov odvolacieho konania v sume 222,76 €. Namietala nedostatočne zistený skutočný stav veci a nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre jeho nezrozumiteľnosť.

Poukázala na skutočnosť, že pôvodné hodnotenia z roku 2013 (ale tiež už z roku 2010) boli odbornými lekármi, ktoré popisovali choroby podporného a pohybového aparátu s dominanciou degeneratívneho ochorenia chrčtice vo viacerých segmentoch (krčnom a driekovom), hodnotené ako 35% postihnutie spolu s hypertenziou II. stupňa s 10% navýšením miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Závery z neurologického vyšetrenia zo dňa 11.06.2013 uvádzajú prítomnosť ľavostrannej hemiparézy s pomalou progresiou a tento stav je výslovne označený za trvalý.

Avšak z opakovaného posudku vyplýva, že došlo k prehodnoteniu miery chorôb navrhovateľky a to v tom zmysle, že za smerodajné sa považuje už iba hypertenzia II. stupňa (WHO). Avšak ostatné diagnostické závery (z roku 2014) nijako nespochybňujú pôvodné (z roku 2010, resp. 2013) ortopedické, neurologické a interné nálezy. Z uvedených dôvodov navrhla pre objektívne posúdenie svojho zdravotného stavu pribratie znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní. Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní proti rozsudku krajského súdu o ďalšie vyšetrenia, resp. prizvanie znalca, odporkyňa poukázala na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Pochybnosti navrhovateľky o nesprávnom posúdení jej zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané jej subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli ozrejmené príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Nakoľko navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by sa jej zdravotný stav zhoršil v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na invalidný dôchodok zanikol.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods.1 S.s.p. odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania, a dospel k záveru, že odvolanie

navrhovateľky je dôvodné.

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporkyňa a krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľky a či navrhovateľka prestala spĺňať podmienku na trvanie nároku na invalidný dôchodok, ktorou je invalidita poistenca.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z.z.).

Z uvedeného vyplýva, že pre uznanie invalidity sa vyžaduje nielen dlhodobosť nepriaznivého zdravotného stavu, ale súčasne musí ísť o taký nepriaznivý zdravotný stav, ktorý dlhodobu, nielen prechodne podľa poznatkov lekárskej vedy, spôsobuje trvalý pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v miere nad 40%.

Lekársku posudkovú činnosť dôchodkového poistenia vykonáva v zmysle § 153 ods. 1 písm. b/ zákona č. 461/2003 Z.z. posudkový lekár Sociálnej poisťovne príslušnej pobočky a posudkový lekár Sociálnej poisťovne ústredie. Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia zahŕňa posudzovanie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Zásadnou okolnosťou pre rozhodnutie odporkyne o odňatí invalidného dôchodku je zmena rozhodujúcich skutočností, t.j. zmena zdravotného stavu navrhovateľky od doby priznania invalidného dôchodku v roku 2013 spočívajúca v jeho zlepšení. Z posudkovej dokumentácie vyplýva, že navrhovateľka bola lekárske posudkom posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Nitra zo dňa 10.10.2013 uznaná invalidnou pre rozhodujúce zdravotné postihnutie XV, odd. E, položka 3, písm. b/ - prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. Bola jej uznaná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozmedzí od 35%.

Po absolvovaní kontrolnej lekárskej prehliadky dňa 26.05.2014 jej bol napadnutým rozhodnutím odporkyne odňatý invalidný dôchodok z dôvodu, že posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Nitre v lekárske posudku zo dňa 26.05.2014 dospel k záveru, že zdravotný stav navrhovateľky už nezodpovedá invalidite.

Pri odňatí invalidity je podstatný zdravotný stav v čase predchádzajúcom posudzovaniu, teda, či došlo k zlepšeniu zdravotného stavu, resp. či trvá pôvodne zistený zdravotný stav a v jeho dôsledku určená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Nie je podstatné, aký je subjektívny pocit navrhovateľa ani či narušenie zdravotného stavu môže v budúcnosti viesť k ďalšiemu zhoršovaniu.

Z právnej úpravy konania vo veciach sociálneho poistenia, upravenej v tretej časti zákona č. 461/2003 Z.z. je zrejmé, že správne orgány sú povinné postupovať pred vydaním rozhodnutia tak, aby bol skutočný stav zistený presne a úplne a za týmto účelom zaobstarávajú aj potrebné podklady pre rozhodnutie. Pri posudzovaní veci objasňujú správne orgány rovnako dôkladne všetky rozhodujúce skutočnosti bez ohľadu na to, či svedčia v prospech, alebo v neprospech účastníka konania.

Podľa § 196 ods. 3 zákona o sociálnom poistení organizačná zložka Sociálnej poisťovne môže ustanoviť znalca podľa osobitného predpisu, ak je na odborné posúdenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie potrebný znalecký posudok.

Z predložených posudkov však ani odvolaciemu súdu nie je zrejmé, že na základe čoho dospel posudkový lekár k presvedčeniu, o zániku či výraznému ústupu doterajších trvalých zdravotných porúch navrhovateľky. Dôvody zlepšenia (prípadné nadhodnotenia) zdravotného stavu navrhovateľky totiž z uvedených lekárskejších posudkov absentujú.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd nepovažoval posudky posudkových lekárov za úplné a presvedčivé. Dospel k záveru, že odporkyňa napadnuté rozhodnutie vydala na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, preto rozsudok krajského súdu zmenil, napadnuté rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie v súlade s § 250ja ods. 3 v spojení s § 250j ods. 2 písm. c/ a písm. d/ O.s.p..

V ďalšom konaní odporkyňa doplní dokazovanie o nové posúdenie zdravotného stavu navrhovateľky súdnym znalcom z príslušného odboru (neuroológ, resp. zdravotníctvo a farmácia), pričom je potrebné posúdiť a presvedčivo odôvodniť, či poškodenie zdravotného stavu navrhovateľky zodpovedá invalidite. Až na tom základe odporkyňa vo veci znovu rozhodne, pričom svoje rozhodnutie náležite odôvodní.

O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd v súlade s § 250k ods. 1 O.s.p., pretože navrhovateľka mala v konaní úspech.

Odvolací súd trovy konania uznal vo výške 222,76 €, keďže tieto boli vyčíslené právnym zástupcom v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Trovy konania boli uznané za 3 úkony (prevzatie a príprava, oboznámenie sa s obsahom spisu a podanie odvolania) po á 64,53 € + 3 x režijný paušál po á 8,39 €, plus náhrada hotových výdavkov 4,- € (§ 11 ods. 4, § 15 písm. a/ vyhlášky).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.